

**Európai filmek az EU TV-iben:
a Bizottság 7. jelentése**

Európai filmek az EU televíziós műsorszórásában: a Bizottság 7. jelentése (2003-2004)

Az Európai Unió televíziós műsorszórói támogatásukról biztosítják az európai filmeket: a Bizottság aktuális felmérése szerint e csatornák a teljes műsoridejük több mint 60%-ban európai alkotásokat, s több mint 30%-ban független producerek filmjeit sugározzák. Az új tagállamokban ugyanúgy magasabb értékeket találunk, mint a Tizenötök országában, s mindezek a Határok nélküli televíziózásról szóló irányelv alkalmazásának sikeréről tanúskodnak.

A jelentés eredményei

A Bizottság 2006. augusztus 22-én közzétette a hetedik állapotfelmérő jelentését a 2003-2004-es időszakra vonatkozóan, melyben az európai filmek illetve a független alkotások az Európai Unió tagállamainak televíziós műsoridőbeli arányait vizsgálja. Ez az első alkalom, hogy az új tagállamok adatait is értékelték, s össze tudták azokat hasonlítani az EU-15 adataival.

A felmérésből kiderül, hogy, a televíziós csatornák teljes műsoridejük több mint 60%-át európai filmek, s több mint 30%-át az európai független producerek alkotásai teszik ki. Ez mutatja egyfelől a határok nélküli televíziózásról szóló irányelv (Television Without Frontiers) alkalmazásának eredményességét illetve az európai filmek népszerűségét is. Viviane Reding, az információs társadalomért és a médiáért felelős biztos üdvözölte a felmérés eredményeit, mert véleménye szerint ez az európai audiovizuális ipar magas színvonalának és erejének jelzője. A biztos asszony hozzátette továbbá, örömdetes az a tény, hogy az új tagállamokban is hasonlóan magas arányokat tapasztalunk, mint a régi 15 tagállamban, illetve a független alkotások aránya ott még magasabb. Ezenkívül az új technikai újítások révén elérhető szolgáltatások elterjedésétől további erősödést vár el.

A Bizottság jelentéséből kiderül, hogy 2003-ban az EU átlagában a műsorszórási idő 65,18%-át, 2004-ben pedig 63,32%-át tették ki az európai filmalkotások. Ha a középtávú elemzést vizsgáljuk, az arány 60% fölötti értéken stabilizálódott. A szélső értékeket nézve: 2003-ban 52,75%-kal Írország és 86,20%-kal Dánia jelentette a két végpontot, míg 2004-ben 49,12%-kal Csehország és 86,33%-kal újra Dánia, a többi tagállam műsorszórás aránya ezen végpontok között ingadozott. Az ezt megelőző, 2001-2002-es időszakban is hasonló arányokat találunk.

Ami a független producerek alkotásait illeti, e területen javuló tendenciát tapasztalunk: a 2003-as 31,39%-ról 2004-ben 31,50%-ra nőtt arányuk az EU átlagában, a műsorszórási időben. A szélső adatokat 2003-ban 15,81% (Dánia) és 44,95% (Ausztria), 2004-ben 16,24% (Szlovénia) és 46,38% (Ausztria) értékei jelentették. E műsorszórástól független producerek is végeztek egy felmérést az általuk készített filmeknek a gyártástól számított öt éven belüli sugárzását vizsgálva, s azt látták, hogy a 2001-2004-es időszakban az arány meghaladta a 20%-ot, mely a független alkotásokra szánt műsoridő 2/3-ának felel meg, s ez a tény nagy előrelépésnek tekinthető.

A jelentés az európai audiovizuális piac dinamikus voltára is rámutatott, ugyanis a már említett irányelv hatálya alá tartozó csatornák száma is növekvő tendenciát mutat: 2003-ban 584, 2004-ben 767 volt belőlük. Ez az adat elsősorban a 2004. május 1-i bővülés hatását mutatja, de ez a Tizenötöket (a régebbi tagállamokat) tekintve is számottevő emelkedést jelent, mert a 2001-2004-es időszakban 39%-kal nőtt a műsorszórók száma, s ebből 12% a 2003-2004-es periódus alatt valósult meg.

Meg kell említeni emellett, hogy a tagállamok eleget tesznek az irányelv által előírt jelentéstételi kötelezettségüknek, és adatokat szolgáltatnak a csatornák műsoridejéről – ez fejlődésként értékelendő az előző, 2001-2002-es időszakhoz képest, amikor több tagállam nem adott teljes körű információt a televíziós műsorsugárzók adásidejének megoszlásáról.

A Határok nélküli televíziózásról szóló irányelv

Az 1989-ben elfogadott és 1997-ben módosított irányelv az Európai Unió audiovizuális politikájának fontos eszköze, mert amellett, hogy fő célkitűzéseként az európai filmek gyártását és terjesztését kívánja előmozdítani, szabályozza a kiskorúak védelmének témakörét és a reklámok megjelenését – ez utóbbit pl. az amerikai filmekben elterjedt burkolt reklámok (product placement) tiltásával.

Mivel mindezek betartatása és ellenőrzése igen nagy fontosságú, ezért kétévenként a Bizottságnak jelentéstételi kötelezettségként publikálnia kell a tagállami eredményeket – mely sorozatnak a jelenlegi közlemény a hetedik darabja, s egyben az első, mely mind a 25 tagállamban elvégzett felmérés eredményét mutatja.

Az irányelv 4. és 5. cikke szorgalmazza az európai filmek minél nagyobb mértékű terjedését s előírja, hogy a tagállamok, amennyiben megfelelő eszközök állnak a rendelkezésükre, biztosítsák, hogy a műsorszolgáltatók az adásidejük nagy részét európai filmek vetítésére tartalékolják, valamint adásidejük vagy költségvetésük 10%-át független alkotások sugárzásának szenteljék. A számítás alapjául vett adásidő nem tartalmazza a hírek, reklámok, sportesemények, játékok és televíziós vásárlási műsorok idejét.

A Bizottság 2005. decemberében javasolta az irányelv modernizációját, de az nem módosítaná a 4. és 5. cikket. Ezt a javaslatot első olvasatra az Európai Parlament és a Miniszterek Tanácsa elé terjesztették.

Bővebb információ:

A KultúrPont Iroda honlapján:

http://www.kulturpont.hu/HNT_7jel.php

A 7. jelentésről:

http://ec.europa.eu/comm/avpolicy/reg/tvwf/implementation/promotion/index_en.htm

A jelentés magyar nyelvű szövege:

http://ec.europa.eu/comm/avpolicy/docs/reg/tvwf/art_4_5/com2006_459_hu.pdf

A határok nélküli televíziózásról:

http://ec.europa.eu/comm/avpolicy/reg/tvwf/index_en.htm

OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS MINISZTERIUM

OKM

A KultúrPont Iroda működésének fő támogatója
az Európai Unió Bizottsága és az Oktatási és Kulturális Minisztérium.